Joan Gratacós, una vida intensa

Besalú, Vila Comtal | 20/08/2016 | 15:21

Joan Gratacós ens explica pinzellades de la seva vida. Sastre de professió i Jutge de Pau de Besalú ha complert 89 anys. Un camí ple de retalls i dedicat en bona part al voluntariat

Pot semblar un tòpic però una Vida s'emplena del dia a dia i agafa força quan fas un recull i la mires amb perspectiva. Quan t'ubiques a certa distància i comptes els anys (i ja no, donant importància al temps sinó a les experiències i vivències), és quan t'adones de la seva importància.

És el cas de Joan Gratacós i Fernàndez nascut a Besalú un 26 de maig d'ara 89 anys. El tinc al meu costat, recolzat en un bonic bastó de fusta, amb ulls vius i memòria fina preparada per explicar històries. El que potser encara no li he dit és que la que volem conèixer avui, és una de ben important, és un pedaç de la seva pròpia història.

Joan, Per què et coneixen com a Joan Zafont?

"Em coneixen d'aquesta manera pel motiu de casa meu. Un motiu que ve donat per l'Abat Joan de Zafont. I és que el meu avi es va casar amb una filla de la Casa Pahissa. Has de tenir en compte que la família Pahissa li va salvar la vida a l'Abat Zafont amagant-ho dins d'una tina" (...) Ell en agraïment els va cedir de paraula una casa a Besalú. (...) Jo he viscut durant molts anys i he tingut el meu negoci en aquella casa que m'ha donat aquest motiu".

Joan de Zafont (Safont o Çafont) va ser un monjo benedictí nascut a Besalú (1789-1847). Darrer abat del monestir de Sant Pau del Camp de Barcelona se'l coneix (entre altres coses) pel seu interès per l'astronomia i construcció d'una peculiar esfera copernicana.

L'inici del carrer Major de Besalú es diu c/Abat Zafont on està ubicada, en el número 6, la casa a la que en Joan fa referència.

Així, un motiu ve per part d'un avi. Què m'expliques de l'altre avi?

Oh!, el meu altre avi es deia Manel Fernández i va ser Alcalde de Besalú. Ell va fer grans coses per la Vila Comtal. Com per exemple, va fundar Les Escoles l'any 1934" (...)

També va crear moltes fonts perquè la gent del poble es pogués abastir en una època en què l'aigua potable només arribava a les cases de les famílies benestants. A llavors l'aigua venia de la zona de l'actual Can Costa (masia situada a Sant Ferriol). Podíem trobar fonts a l'inici del carrer Major, a la placeta del carrer Ganganell, al costat de Can Ramas (Crta. Olot), Prat de Sant Pere, a l'antic "cuartel de la Guardia Civil" (placeta del Mirador), etc."

I que em dius de tu? Tria un record de la teva infantesa.

Jo sempre he volgut ser jugador de futbol, més concretament porter. Jugava i jugava hores al Prat de Sant Pere fins que van construir el camp de futbol sota el Pont de Besalú. Havia de ser a casa a les 8 del vespre però era una època en què jo no tenia rellotge i sempre arribava tard. Un temps en què tornava corrents i a l'alçada del monestir sempre pregava perquè no em botzinessin a casa".

En aquella època vas poder estudiar?

Si, una mica. Vaig estudiar durant anys a Les Escoles de Besalú. Tinc records de la senyoreta Maria Corominas i d'un mestre de Roses. Després vaig marxar a Figueres on vaig ser internat en una escola mixta: al "Col·legi dels Fossos" (Col·legi de la Salle). La guerra havia fet passar estralls i les habitacions de l'internat havien estat malmeses i els interns no van poder començar el curs fins a principis de gener (en comptes del setembre) que és quan es van poder reconstruir. En començar més tard a mi em costaven els meus estudis però el "Hermano León" em va ajudar molt i em va col·locar al costat de l'alumne més espavilat de la classe. Vaig fer dos anys de comerç.

Com t'has guanyat la vida?

Vaig haver de deixar els estudis perquè a casa es van posar malalts. El meu pare era Sastre i jo vaig continuar amb ell. Treballaven a casa, allà al carrer Abat Zafont de Besalú. No m'agradava gaire la feina de cosir roba. A casa podien fer des de llençols, mantes,... fins a roba per home, com ara, pantalons d'un teixit blau comprat a una fàbrica d'Àngles, però no eren especialistes en roba per a dona. Tot i que sí que cosien "tapabocas" que eren petites mantes que es posaven al voltant del coll per abrigar-se.

Amb el temps van ampliar el negoci i teníem botiga. Això sí que m'agradava! Poder anar a comprar a Barcelona roba confeccionada: faldes, bruses, camises, jerseis,... encara me'n recordo de l'èxit que van tenir els texans quan van arribar al poble.

Què ens expliques de la teva vida personal? Sé que portes un munt d'anys amb la Catalina.

La meva dona es diu Catalina Pagès i ja porten 63 anys junts. Ella va néixer a Serinyà i va venir a treballar de llevadora a Besalú. Ens van conèixer gràcies al fet que teníem amigues en comú.

Hem tingut dues filles: l'Ester i la Laura. Elles al mateix temps ens han fet avis. L'Ester ha tingut a en Jaume i l'Anna i la Laura ha tingut a la Laia. Els nostres néts ja passen dels 30 anys.

Pico l'ullet amb en Joan perquè sé que a la seva vida no tot ha sigut treballar i família. En Joan ha sigut un gran voluntari, una persona compromesa en projectes i és quan m'ho explica.

Joan, tot ha sigut treball i família?

No. A la meva vida he fet moltes coses. Fa 30 anys que em van venir a buscar per ser delegat dels Donants de Sang. Em van assegurar que la meva tasca era senzilla, penjar una pancarta i parlar amb la gent... i vaig pensar que me'n sortiria.

Amb el temps em vaig adonar de la responsabilitat que comportava, i que donar sang és molt important. La donació de sang salva vides. Per tot això vaig agafar-m'ho com un repte i el que va començar com una anècdota de 50 bosses per campanya al posar-li el cor i feina vam aconseguir assolir un nou record a les comarques gironines. L'any 1985 arribaven a les 224 bosses de sang. Si tenim en compte que Besalú tenia 2300 habitants és una xifra fantàstica.

També tinc el privilegi de participar des dels inicis de la creació de Ràdio Besalú. Això va ser l'any 1985 i des de llavors que tinc un programa d'entrevistes que es diu "Gota a Gota". Programa que vaig aprofitar també per poder fer una crida a les donacions de sang. (El nom se li escau)

En tots aquests anys he perdut el compte dels centenars d'entrevistes que he fet i de les que conservo la majoria de gravacions en "cintes de casset" Fins i tot vaig poder entrevistar al polític Ernest Lluch i l'escriptor Baltasar Porcel.

Fins aquí pots llegir o has fet més coses?

També he sigut President de la FATEC (Federació d'Associacions de la Gent Gran de Catalunya) i representant de gent gran de la comarca de la Garrotxa a la Generalitat de Catalunya.

Aquest darrer organisme es reuneix 3 o 4 vegades a l'any per poder parlar de les coses que ens atenyen a la gent gran.

En Joan a més, durant més de 20 anys ha estat Jutge de Pau de Besalú. Parlem de la figura d'aquesta persona que intercedeix entre petits litigis i té potestat de celebrar casaments civils.

T'agrada el teu poble natal, Besalú?

He viscut moltes coses al meu municipi i em sento del tot satisfet per la tasca de l'actual alcalde Lluís Guinó i la tècnica Mari Fauró. Dues figures rellevants que han aconseguit posar Besalú en el punt de mira des del punt de vista turístic.

A més, deixa'm acomiadar-me convidant a tothom a assistir a un dels esdeveniments que més m'agraden del municipi: El Besalú Medieval. Tindrà lloc el primer cap de setmana de setembre.

Un retorn al passat en el qual jo he participat molts anys fent actuacions i del que destaco el Carrer dels Atrapats.

Sereu tots benvinguts!

I amb aquestes paraules jo també m'acomiado d'en Joan amb la sensació que encara té moltes coses per a explicar-nos però que ara es mereix anar a sopar amb la seva companya, la Catalina. Que tot sigui dit, em mira de reüll des de la cuina

Autor: Laura R. Grau/GN

https://gironanoticies.com/noticia/39235-joan-gratacos-una-vida-intensa.htm